

Použitie jazyka na ospravedlnenie vraždy. Newspeak a Doublespeak. Politika a anglický jazyk, obrana neobhájitelného, sofistikované klamstvo

- CZ24 News | 16. března 2022

Doublespeak je jazyk, ktorý zámerne zakrýva, maskuje, skresľuje alebo prevracia význam slov. Je porovnateľný s „Newspeakom“ a „Doublethink“ Georgea Orwella, ktoré sú použité v jeho knihe 1984. Je veľmi podobný popisu politickej reči v jeho eseji „Politika a anglický jazyk“.

„V našej dobe je politická reč a písanie do značnej miery obranou neobhájitelného... Politický jazyk teda musí pozostávať z veľkej časti z eufemizmu, žobrania otázok a úplnej zahmlenej vágnosti... veľkým nepriateľom jasného jazyka je neúprimnosť. Tam, kde je medzera medzi skutočnými a deklarovanými cieľmi, sa inštinktívne obracia k dlhým slovám a vyčerpaným idiómom.“ – George Orwell, Politika a anglický jazyk, 1946

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘISPĚT

V roku 1989 William Lutz, lingvista a profesor angličtiny na Rutgers University, publikoval svoju knihu „*Doublespeak: The Use of Language to Deceive You*“. Počas rozhovoru s C-SPAN, ktorý moderoval Brian Lamb, Lutz povedal, že **doublespeak sa vedome používa na manipuláciu**. Poukázal na to, že jeho poslaním nie je vykoreniť doublespeak, ale odstrániť doublespeak z diskurzu dôležitých otázok tam, kde je to najnebezpečnejšie.

Vytvoril som niečo, čo rád považujem za príručku na prežitie v 20. storočí, v dobe médií, aby sa ľudia stali kritickými konzumentmi jazyka.

„Viete, hovoríme o spotrebiteľskom hnutí, kde si musíte byť vedomí produktu, ktorý kupujete, keď si niečo kúpite, musíte si byť vedomí jazyka, ktorý sa používa v našej spoločnosti. Ste rovnako ako spotrebiteľ jazyka, ako aj spotrebiteľ tovaru, a preto musíte byť kritickým spotrebiteľom jazyka, rovnako ako kritickým kupujúcim.“

„A ak narazíte na jazyk, ktorý je chybný, vezmite ho späť, rovnako ako vezmete späť chybný hriankovač, a povedzte: ‚Chcem výmenu informácií o tomto, dajte mi jazyk, ktorý funguje, dajte mi jasný jazyk‘.“

Druhá kapitola knihy *Doublespeak* má názov „*terapeutické nešťastia, ekonomicky nemajetné a hlboko chladené kurčatá, dvojité reč každodenného života*“.

Čo sú to „terapeutické nešťastia“?

„V roku 1982, počas cisárskeho rezu, anesteziológ otočil nesprávnym gombíkom a zabil matku a dieťa. Nemocnica to nazvala „terapeutickým nešťastím“. Pred tromi týždňami v Los Angeles, podľa Los Angeles Times, v sérii incidentov, ktoré patológ nazval: „Neuveriteľná hlúposť a nekompetentnosť, chirurgovia zabili pacienta“, zahŕňalo podrezanie hrdla pacienta počas operácie. Toto sa nazývalo „terapeutické nešťastie“,“ povedal Lutz.

Uviedol, že doublespeak je najrozšírenejší vo vláde, tesne za ním nasleduje reklamný priemysel.

Na otázku, aké je jeho obľúbené slovo alebo fráza typu doublespeak, Lutz odpovedal: „Ministerstvo obrany, ktoré bolo do roku 1947 ministerstvom vojny.“

Zavádzajúci jazyk ovplyvňuje život ľudí

V roku 1996 Lutz publikoval pokračovanie : *The New Doublespeak: Prečo nikto nevie, čo niekto hovorí*. „V ňom tvrdil, že **v USA je komunikačná kríza**.

Počas knižného turné si prečítal niekoľko príkladov toho, ako zavádzajúci jazyk ovplyvňuje životy Američanov, a vysvetlil, ako môžu občania zakročiť proti takýmto nepravdivým vyhláseniam.

„Skutočnosť nie je vonkajšia. Realita existuje v ľudskej mysli, nikde inde. Nie v mysli jednotlivca – ktorá môže robiť chyby a v každom prípade čoskoro zahynie – iba v mysli strany, ktorá je kolektívna a nesmrteľná. Čokoľvek strana považuje za pravdu, je pravda. Je nemožné vidieť realitu inak ako pohľadom cez oči strany.“

(Orwell, 1984)

ZDROJ: Sk Správy